

Ngày 24/05/2005, 17:27:52 (GMT+7)

Tiến sĩ ngành năng lượng vật liệu Nguyễn Thanh Mỹ

Cậu bé bán kem thành nhà triệu phú

Gương mặt hiền khô, giản dị từ cách ăn mặc đến lối nói chuyện, nụ cười cởi mở nhưng lúc nào cũng như pha chút bối rối, nếu không được giới thiệu, tôi chẳng thể tưởng tượng được Nguyễn Thanh Mỹ chính là một trong những nhân vật rất có uy tín ở cả lĩnh vực khoa học và kinh doanh trên đất nước Canada rộng lớn...

Anh Nguyễn Quốc Cường, Tham tán Công sứ Đại sứ quán Việt Nam tại Canada đưa tôi bằng hơn 200 cây số giữa trời bão tuyết, nhiệt độ ngoài trời là -25°C ..., để tìm gặp Nguyễn Thanh Mỹ - nhà khoa học kiêm triệu phú ở Canada xuất thân từ cậu bé bán kem ở Trà Vinh.

Tiến sĩ Nguyễn Thanh Mỹ và các chứng nhận bằng phát

"Ai mua cà-rem..."

Với ai đó lời rao ấy có thể chìm lẫn giữa muôn nghìn âm thanh của phố phường hay tan loãng giữa cái ăng lạng của một con đường quê chói nắng, còn với Nguyễn Thanh Mỹ - thì không. Tiếng rao ấy, với anh, gắn với ký ức một tuổi thơ cay cực.

Mỹ là anh cả trong gia đình có 5 anh em, cha anh là một thầy giáo sau có tham gia chính quyền ngy. Năm Mỹ 9 tuổi, cũng là năm cha anh bỏ vợ và bảy con nhỏ, lấy vợ mới rồi đi biệt xứ. Tết Mậu Thân 1968, căn nhà nhỏ ở quê bị đại bác bắn sập, 6 mẹ con Mỹ thành "vô gia cư".

Mỹ, khi ấy 13 tuổi, chiều đi học, sáng đi bán kem, bánh mì dạo. Một bữa gặp mưa to, Mỹ ôm thùng kem đứng trú mưa nhờ dưới một căn nhà, chợt nghe trong nhà có tiếng nói "xem cửa rá cẩn thận, kéo thẳng càrem lên vô trộm hết đồ đó". Vết dây thùng kem lẫn trên vai Mỹ giờ không còn, nhưng những kỷ niệm của một thời làm "thằng càrem" vẫn hằn trong ký ức.

"Hồi học trung học, tôi thăm thương một nhỏ học cùng trường, tình đầu đó. Ngặt nỗi, mỗi lần nhìn thấy tôi, cô ấy lại gọi "cho cây càrem nào", rồi cười phá lên với chúng bạn. Khi ấy, nghe như có ai cầm roi quất vào mặt mình".

Đến khi Mỹ đỗ đại học, nhiều người không tin, bảo: "Thằng đó nghèo vậy, sao thi đậu được!". những định kiến về cái nghèo đã đè nặng lên trái tim cậu bé Mỹ suốt thời thơ ấu...

Đến với hóa học để... lấy vợ

* Suốt tuổi ấu thơ nhiều nhọc nhằn, có bao giờ anh mơ ước mình sẽ trở thành một nhà hóa học?

- Học trung học thì vừa đi học, vừa bán cà-rem, bánh mì. Học đại học thì kiêm chân đá banh mướn. Hồi đó, tôi chỉ học đủ để thi không rớt. Phải đến khi làm thạc sĩ, tôi mới bắt đầu thực sự hiểu về hóa học và đem lòng yêu nó.

* Vậy anh sang Canada theo diện gì?

- Diện... "thể thao", môn "bơi lội" (cười). Hồi đó vượt biên, thật cũng không nghĩ ngợi xa xôi gì. Thì cô bảo hoàn cảnh tôi lúc đó, khi nào cũng chỉ nghĩ làm sao kiếm đủ miếng ăn cho mình, cho mẹ và mấy đứa em nhỏ. Sang đây, đầu tiên tôi làm nghề rửa chén ở nhà hàng, rồi được "lên chức" làm bếp, phụ bồi, rồi bồi... 12 năm có lẽ.

Nếu không gặp Nhân (chị Bùi Thị Nhân, vợ của anh Mỹ), thì có lẽ đến giờ tôi vẫn... làm nhà hàng! Gia đình Nhân nền nếp lắm, đương nhiên không chấp nhận một chàng rể bồi bàn. May có bà ngoại Nhân là thương tôi. Tôi hứa: "Nếu được cưới Nhân thì nhất quyết con không để vợ phải chịu khổ. Gia đình muốn con đi làm kỹ sư thì con sẽ đi học để làm kỹ sư".

Căn nhà thuê đầu tiên của vợ chồng Mỹ rộng hơn 10m^2 , vừa là buồng ngủ, vừa là bếp, kiêm cả buồng tắm, toilet. Làm nhà

hàng tuần 7 ngày, từ 2 giờ chiều đến 2 giờ sáng, tự học đến 4g30. Học ở trường từ 8g45 sáng tới 1 giờ trưa. Khi đó, mơ ước thường trực nhất của Mỹ là một ngày được ngủ đủ 8 tiếng đồng hồ.

Học trong hoàn cảnh ấy, nhưng Mỹ đã giành được một lúc 2 học bổng (NSERC và FCAR), bảo vệ thành công luận án thạc sĩ về "chất xúc tác dị thể" và tiến sĩ về "hợp chất cao phân tử liên hợp điện quang", rồi được nhận làm trong những Cty điện toán và in ấn hàng đầu của thế giới như IBM, Sun Chemical và Kodak Polychrome Graphics. Từ chỗ đi học cốt chỉ để trở thành một "cỗ cồng trắng" làm mất lòng vợ, thực hiện lời hứa với gia đình cô, vậy mà cuối cùng Mỹ đã tìm thấy sự nghiệp của đời mình.

"10 triệu đô và 0 đô"

* Tại sao anh lại quyết định từ bỏ chỗ làm ở Kodak với mức lương mơ ước 10.000 USD/năm, ra mở Công ty ADS?

- Tôi đã chán phận làm thuê, muốn tự mình làm ông chủ của mình. Khi đó ra mở hãng riêng, vốn liếng hầu như chưa có gì, trong tay chỉ có mấy bằng sáng chế. Thật may là Nhân rất hiểu và ủng hộ tôi. Công ty American Dye Source, Inc. (ADS) chuyên nghiên cứu, sản xuất những vật liệu hữu cơ dùng trong ngành in, phát quang, điện tử hữu cơ, tạo hình ba chiều, màng biến đổi năng lượng mặt trời hữu cơ, chống hàng giả...

Trên thế giới rất ít công ty chuyên về lĩnh vực này, và chỉ có ADS là chuyên về thị trường nghiên cứu. Hàng hóa không cần sản xuất nhiều, giá thành không cao, nhưng giá bán thì hàng nghìn USD/gram. Một nguồn thu rất lớn nữa của chúng tôi là tiền bản quyền từ những phát minh.

Bản kẽm CTP là một trong những phát minh quan trọng của ngành in thế giới mà Nguyễn Thanh Mỹ là một trong những người có công sáng chế. ở Mỹ có khoảng 72.000 nhà in thì khoảng 30% số này đang sử dụng bản kẽm CTP. Nó có ưu điểm hơn bản kẽm thường là được tạo hình trực tiếp từ tia sáng laser hồng ngoại bằng kỹ thuật số, bản in đẹp, sắc nét, chính xác hơn nhiều, mang lại lợi ích kinh tế cho người tiêu dùng nhiều hơn 45%, đặc biệt được ưa chuộng trong việc in báo, tạp chí.

Bản kẽm CTP cũng đem lại lợi nhuận cho nhà sản xuất nhiều hơn so với bản kẽm thường. Thông thường, tiền bản quyền cho một bản kẽm CTP là khoảng 10 triệu USD cho 20 năm. Nhưng mới đây, Nguyễn Thanh Mỹ đã chuyển giao công nghệ và giúp nhà máy sản xuất bản kẽm Tây Đô, sản xuất bản kẽm dương tính và bản kẽm CTP cho thị trường trong nước với giá bản quyền là... 0 USD.

Nguyễn Thanh Mỹ là một trong những nhà đầu tư Việt kiều Canada rất nhiệt tình với quê hương. Mơ ước của anh là tạo cho người lao động một điều kiện làm việc ở VN nhưng với chất lượng, mức lương như ở Canada (35.000 CAD/năm). "Tôi hy vọng một ngày nào đó, các cộng sự của tôi có thể nói về nơi làm việc của mình với niềm tự hào như khi nói: "Tôi làm cho IBM" vậy".

Tham dự nhiều hội thảo khoa học, Nguyễn Thanh Mỹ nhận thấy một trong những khó khăn của các đồng nghiệp VN là thiếu cập nhật thông tin. Anh đã thành lập website: www.tinhoahoc.com, tìm kiếm và mua các thông tin mới nhất về lĩnh vực hoá học và vật liệu, cung cấp miễn phí cho các nhà khoa học VN.

Tôi hỏi Nguyễn Thanh Mỹ, những dự án đầu tư về VN của anh có thành công không. Mỹ cười:

- Tôi đầu tư về VN không phải để kiếm tiền. Giàu có thì biết thế nào cho đủ. Vậy mục đích hệ trọng nhất của đời người là gì? Tôi tạm phân cấp "chất lượng đời sống" thành 4 bậc: sống ổn, sống đầy đủ, sống hạnh phúc và sống có ý nghĩa. Tôi và gia đình tôi tìm thấy ý nghĩa của cuộc đời là nỗ lực giúp những người xung quanh mình, đặc biệt là đồng bào mình, để họ cũng có cuộc sống đầy đủ hơn, có việc làm tốt hơn.

* Nhưng khi chưa có sự nghiệp, anh "chỉ mong sao kiếm đủ ăn". Anh có nghĩ là để có ích cho

Tiến sĩ Nguyễn Thanh Mỹ

- Sinh ngày 2-9-1956 tại làng Thanh Mỹ, huyện Châu Thành, tỉnh Trà Vinh.

- Chủ tịch Hãng American Dye Source, Inc., Chủ tịch Tập đoàn Mỹ Lan.

- Ủy viên Trung ương Mặt trận Tổ quốc VN.

Nhà khoa học: Tiến sĩ Trung tâm Nghiên cứu khoa học năng lượng và vật liệu INRS-Energie et Materiaux, Varennes, Quebec (Canada). Đã có 50 bằng phát minh đăng cấp quốc tế.

Các giải thưởng khoa học: IBM-Invention Achievement Award (1994), Sun Chemical - Inventor Award (1995, 1996, 1997), Dianippon Ink and Chemicals - Silver Award for CTP Technology (1997) v.v...

Nhà đầu tư: Tập đoàn Mỹ Lan (gồm 1 Cty hoá chất, 1 Cty in ấn và 1 Cty dược phẩm).

Nhà tài trợ: 10 phần thưởng/năm cho học sinh giỏi khoa Hóa học, Trường Đại học Cần Thơ, mỗi phần thưởng trị giá 1.000.000 đồng và 1 học bổng nghiên cứu sinh thạc sĩ/tiến sĩ ngành hóa tại Canada 27.000 CAD/năm...

đất nước, trước hết người ta cần phải có sự nghiệp của chính mình đã?

- Tôi không nghĩ vậy. Khi còn làm nhà hàng, tôi đã mơ ước một ngày nào đó có thể giúp đỡ những người Việt khác để họ không khổ như mình. Sau khi trở lại VN, Nhân đã nhắc lại tôi mơ ước thuở hàn vi ấy và chúng tôi quyết định về VN đầu tư, cho dù khi ấy đó là một việc làm ăn khá "mạo hiểm".

Yêu nước hay không cốt là ở tấm lòng. Ở hoàn cảnh nào thì cũng vậy. Nhưng tất nhiên cũng có những hoàn cảnh mà người ta có thể thể hiện tình cảm ấy một cách hiệu quả hơn. Nguyễn Thanh Mỹ đã bền bỉ vượt qua số phận để tạo được hoàn cảnh ấy. Nguyễn Thanh Mỹ chưa bao giờ nói với tôi là anh yêu nước, nhưng cái cách tự tin khi anh nói "Tôi luôn là người Việt", và nhất là những gì anh đang làm cho quê hương chính là sự thể hiện câu nói ấy một cách thiết thực nhất.

Theo *Lao Động*

In trang

Bản quyền © 2003 - 2010 Tuổi Trẻ